

УДК 378.147.091.33:004.77]:811.111

DOI: 10.31499/2706-6258.1(7).2022.261214

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ольга Кудельська, асистент кафедри англійської філології, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

ORCID: 0000-0002-7314-5812

E-mail: olga.kudelska@vspu.edu.ua

Олена Мельницька, асистент кафедри англійської філології, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

ORCID: 0000-0002-0397-9352

E-mail: olena.melnytska@vspu.edu.ua

Розкрито поняття «інтернет-освіта» та досліджено особливості використання цього формату в підготовці вчителів англійської мови. Використано наступні методи наукового дослідження: аналіз напрацювань вітчизняних та закордонних науковців з досліджуваного питання, синтез та узагальнення. У статті запропоновано огляд освітніх інтернет-платформ для вивчення іноземних мов з можливістю інтеграції в курси підготовки студентів закладів вищої освіти. Визначено переваги використання інтернет-освіти у підготовці майбутніх учителів англійської мови.

Ключові слова: інтернет-освіта; інноваційні освітні технології; Британська Рада; англійська мова; онлайн-навчання; освітні платформи; підготовка вчителів; учитель англійської мови; дистанційна освіта.

PECULIARITIES OF USING INTERNET EDUCATION IN THE TRAINING OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS

Olha Kudelska, Teaching Assistant at the Department of English Philology, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-7314-5812

E-mail: olga.kudelska@vspu.edu.ua

Olena Melnytska, Teaching Assistant at the Department of English Philology, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-0397-9352

E-mail: olena.melnytska@vspu.edu.ua

Due to a drastic transition to a remote form of organization of the educational process, the demand for Internet products aimed at education has increased. Based on this, online services offer newer platforms and resources for online learning and foreign language studying in particular. In order to ensure the appropriate quality of the educational process, a modern teacher must be free to operate the tools of smart technologies. The purpose of this article is to reveal the concept of online education and study the features of the use of elements of this format of education in the training of English teachers. To achieve this goal, the following research methods were used: analysis of the work of domestic and foreign scientists on the research issue, synthesis, and generalization. The article offers an overview of the latest online educational platforms and applications for learning foreign languages with the

possibility of integration into vocational training courses for students of higher education institutions in the specialty 014 Secondary Education (Language and Literature (English)). The paper pays special attention to the use of Internet resources that promote the development of critical thinking, speaking skills, skills of organizing autonomous learning, and the ability of users to assess themselves and monitor their learning progress. The benefits of using online education in the training of future English teachers were identified. We can state that the variety of online resources and platforms for learning foreign languages provides teachers with effective tools for the development of students' mastery of the material under the study.

Keywords: *Internet education; innovative educational technologies; British Council; the English language; online learning; educational platforms; teacher training; English language teacher; distance learning.*

Сьогодення змушує адаптуватися до нових умов. У зв'язку зі змінами, які відбуваються зараз, переходом до навчання у форматі онлайн, виникає потреба розвивати знання та навички у сфері інтернет-освіти. З метою забезпечення відповідної якості освітнього процесу сучасний учитель має вільно оперувати інструментами smart-технологій. Цей тип організації освітнього процесу, за умов доцільного використання, сприяє кращому засвоєнню матеріалу учнями. Адже надається можливість активізувати основні типи сприйняття інформації, особливо покращити засвоєння матеріалу на візуальному рівні.

Різноманіття інтернет-ресурсів та платформ для вивчення іноземних мов забезпечує вчителів ефективними інструментами для покращення результативності засвоєння запропонованого матеріалу.

Питання використання smart-технологій та інтернет-освіти безпосередньо підіймається як вітчизняним, так й іноземними вченими. Варто зазначити дослідження наших земляків, а саме погляди А. Кушнір на smart-технології в освіті як чинник інформаційного розвитку суспільства. А. Твердохліб звертає увагу на те, що інноваційні технології формують сучасні тенденції освіти. Л. Ліщинська описує у своїх дослідженнях сучасні інтернет-ресурси та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців до здійснення освітнього процесу у дистанційному форматі. А. Діалло пропонує розглянути інноваційні технології саме як засіб для покращення вивчення іноземних мов. Його погляди поділяють Р. Амін та Р. Парвін.

Актуальність теми нашого дослідження визначається соціальною значущістю інтернет-технологій в інноваційній парадигмі освіти під впливом інтеграційно-глобалізаційних процесів у контексті швидких соціальних змін. Беручи до уваги різкий перехід до дистанційної форми організації освітнього процесу, попит на інтернет-продукти, спрямовані на освітню сферу, зріс. Виходячи з цього, інтернет-сервіси пропонують більшу кількість нових платформ та ресурсів для проведення навчання у форматі онлайн та безпосереднього вивчення іноземних мов.

Мета статті – дослідити потенціал використання елементів інтернет-освіти у підготовці вчителів англійської мови. Звернути увагу на переваги та недоліки такого формату організації освітнього процесу у підготовці майбутніх учителів англійської мови.

Задля досягнення цієї мети ми поставили ряд **завдань**:

- розкрити поняття «інтернет-освіта»;
- дослідивши напрацювання вітчизняних та іноземних учених, звернути увагу на особливості використання інтернет-платформ та медіаресурсів в

освітньому процесі;

- виділити онлайн-сервіси, платформи та портали, які сприяють підвищенню рівня підготовки потенційних учителів англійської мови;
- вмотивувати актуальність використання інтернет-освіти у підготовці майбутніх учителів англійської мови;

Інтернет-освіта – це процес навчання у віртуальному або мережевому середовищі, в якому вчителі та учні беруть участь, знаходячись фізично у різних місцях [5]. Окрім простору, дослідники також стверджують, що учасників може розділяти час [6].

Інтернет-освіта практикується з використанням багатьох різних підходів для різних груп користувачів. Відмінності полягають у змісті та інтерфейсі користувача, а також у стилях навчання та методології навчання викладачів. Визначення, пов'язані з інтернет-освітою, дуже різняться, що відбиває поточну еволюцію технології, удосконалення та варіації методології онлайн-навчання, а також взаємодію організацій, які надають послуги онлайн-навчання, з установами, окремими особами та учнями, які використовують ці послуги.

Цей формат пропонує учасникам освітнього процесу необмеженість джерел інформації, різноманіття мультимедійних інструментів та гнучкість освітнього процесу.

Процес дистанційного навчання передбачає використання різноманітних інформаційно-освітніх середовищ: «Moodle», «Webex», «Teams». Деякі з них є платними, але також можна користуватися безкоштовними платформами, наприклад «Google Classroom». В Україні користується популярністю серед закладів вищої освіти платформа «LMS Collaborator», яка може виконувати функції повноцінного освітнього онлайн-середовища з гнучкими можливостями інтеграції. Під'єднавши заклад вищої освіти до зазначеної платформи, освітяни отримують корпоративний портал для всіх учасників освітнього процесу з можливостями атестації, комунікації та подання базових навчальних матеріалів.

Беручи до уваги сучасні методи та форми навчання, варто виділити ті, які спрямовані на підвищення мовленнєвих та педагогічних навичок. Однією з провідних платформ в українському інформаційно-освітньому просторі є «Prometheus», яка налічує понад 250 курсів у різноманітних напрямках. Формат навчання дозволяє організувати процес так, як зручно слухачу, що є не менш важливо, адже є можливість працювати у власному темпі. До того ж, працювати на платформі можна як з персонального комп'ютера, так і мобільного пристрою, адже дані синхронізуються. Після проходження курсу в здобувача освіти залишається доступ до матеріалів, тому в будь-який час є змога повернутися до курсу знову.

Для майбутніх учителів англійської мови ця платформа пропонує безліч можливостей для розвитку. Інформацію можна отримати як безкоштовно, так і на платній основі. Здебільшого, платними є курси, які розроблені у співпраці з онлайн-платформою «Coursera», яка представляє курси англійською мовою від провідних університетів світу: Єль, Гарвард, Кембридж та інших. Безпосередньо для освітян у пропозиції є наступні курси: «Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень», «Зміцнення викладання та організаційного управління», «Медіаграмотність для освітян», «Дизайн мислення в школі», «Впровадження інновацій в школі». Якщо говорити про курси для вчителів англійської мови, тоді варто звернути увагу на наступні програми: «Англійська для STEM (наука, техніка, інженерія та математика)»,

«Англійська для медіаграмотності», «Англійська для кар'єрного зростання» [4]. Ці курси сприяють збільшенню лексичного запасу, допомагають сприймати іноземну мову на слух, практикувати мовленнєві навички та розвивати критичне мислення, адже протягом курсу створюються ситуації, які вимагають критичного мислення та ухвалення нестандартних рішень.

Запропонованою платформою студенти можуть користуватися індивідуально для самоосвіти, однак існує функція корпоративного навчання, де викладач може запропонувати курс та корегувати його разом зі співробітниками сервісу.

Інтернет дає можливість налагодити спілкування в автентичному мовному середовищі, що є безумовним стимулом та мотивацією для студентів, які вивчають іноземні мови. Платформа «e-Twinning» пропонує міжнародну співпрацю для співробітників шкіл, коледжів та закладів вищої освіти, які працюють у педагогічному напрямі. «e-Twinning», започаткований у 2005 році як головна дія програми електронного навчання Європейської комісії, співфінансується Erasmus+, Європейською програмою освіти, навчання, молоді та спорту, з 2014 року [2].

«e-Twinning» сприяє шкільному співробітництву в Європі за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), надаючи підтримку, інструменти та послуги для шкіл. «e-Twinning» також пропонує можливість безкоштовного та постійного онлайн-професійного розвитку для освітян. Викладачі та студенти мають змогу долучитися до Європейської спільноти, щоб спілкуватися та співпрацювати з колегами з-за кордону [2]. За допомогою «e-Twinning Live» викладачі можуть створювати власні проекти, орієнтуючись на різні теми та ключові компетенції, співпрацюючи з двома чи більше вчителями та їхніми учнями.

Метод проектів стимулює студентів використовувати лише іноземну мову для спілкування, адже вони можуть співпрацювати з однолітками з інших країн. Під впливом створених умов формується стійка мотивація до вивчення іноземної мови, оскільки студенти вбачають практичну цінність набутих знань. Тематика проектів може варіюватись відповідно до потреб програми, однак портал працює за 14-ма основними напрямками, до яких входять:

- 1) English as a Second Language;
- 2) Entrepreneurship in education;
- 3) Sustainable Schools Network;
- 4) Inclusive Education;
- 5) Creative Classroom.

Використання цієї платформи пропонує не лише вивчення мови, а й міжпредметну інтеграцію з такими дисциплінами, як педагогіка та методика викладання іноземних мов. У перспективі майбутні вчителі іноземних мов можуть використовувати зазначену платформу у своїй професійній діяльності.

Більш того, викладачі та вчителі можуть доєднатися до проекту «School Education Gateway», який розроблений засновниками «e-Twinning». Платформа пропонує наступні ресурси для вчителів:

- звіти з останніх досліджень, навчальні матеріали, створені у межах європейських проектів і навчальних курсів, а також Європейський інструментарій для шкіл із матеріалами щодо запобігання передчасному залишенню школи;

- учительська академія, що пропонує безкоштовні онлайн-курси, вебінари, розроблені експертами;
- Erasmus+ Opportunities, що складається з трьох практичних інструментів (каталог курсів, каталог можливостей мобільності та пошук стратегічного партнерства) для підготовки шкіл до своїх програм Erasmus+ [3].

Для студентів мовних спеціальностей важливо практикувати фонетичні навички. Одним з інструментів інтернет-освіти, який може сприяти розвитку цієї навички, є платформа «ELSA».

ELSA, English Language Speech Assistant, – програма, розроблена для покращення вимови. Технологія штучного інтелекту ELSA була розроблена з використанням голосових даних людей, які розмовляють англійською з різними акцентами. Це дозволяє ELSA розпізнавати мовні моделі не носіїв мови та корегувати вимову [1]. Цей додаток охоплює всі важливі мовленнєві навички: вимову, інтонацію, наголос у словах, аудіювання та контекстну лексику. Здобувачі отримують негайний зворотний зв'язок. Також штучний інтелект надає прогноз оцінки балів IELTS.

Додаток містить понад 200 тем та понад 5000 уроків, доступних з будь-якого мобільного пристрою, щоб студенти могли легко тренувати навички в будь-якому зручному для них середовищі. Учителі можуть організувати корпоративний режим навчання, приєднавши студентів до класу. Програма пропонує розробити власний навчальний план, де спеціалісти підбирають вміст відповідно до потреб, виходячи з рівня студентів та навчальної програми. Як адміністратор, викладач може створювати налаштовані списки слів, якими можна поділитися зі студентами, аби відповідати поточній навчальній програмі. Варто зазначити, що викладач може дізнатися час навчання та успіхи студентів за допомогою аналітики в режимі реального часу.

Цей додаток буде доцільно використовувати у курсі таких дисциплін, як «Практична фонетика» та «Практичний курс англійської мови». До прикладу, «Практичний курс англійської мови» (перший рік навчання), розроблений кафедрою англійської філології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, містить у собі 7 тематичних підрозділів. Платформа пропонує розроблені списки слів, виразів та рольові ситуації за темами «Education», «Meals and Cooking», «Daily Routine», які відповідають темам запропонованим студентам першого курсу. У цьому випадку програма забезпечує засвоєння лексичних одиниць, розвиток фонетичних та мовленнєвих навичок.

За умови використання цього додатка в курсі практичної фонетики, платформа забезпечує теоретичним матеріалом у формі відеоуроків, записаних викладачами-носіями мови, де пояснені особливості вимови того чи іншого звуку, інтонаційної моделі, а також спеціальна увага приділяється наголосу в окремих словах та цілих реченнях. У середньому, для кожного звуку виділяється 30 вправ на ідентифікацію, диференціацію, повторення та репродукування звуків у словах та реченнях з прийдешнім зворотним зв'язком. Далі студентам пропонуються тематичні ситуації, у яких вони можуть практикувати звуки та набувати нових мовленнєвих навичок.

Окрім тренування окремих звуків, платформа пропонує покращення навичок інтонування. Щодня у здобувача освіти є можливість практикувати 7 інтонаційних моделей різного типу, проте є можливість налаштувати курс за певною тематикою, наприклад «інтонація у питаннях».

Перевагами цього додатка/платформи є можливість студентів працювати у

комфортному для них темпі, обирати тему для опрацювання (якщо вони працюють автономно) та одразу отримувати зворотний зв'язок, що передбачає можливість тренувати пройдений матеріал до потрібного рівня.

Низку продуктів для інтернет-освіти в сфері вивчення та методики викладання іноземних мов пропонує British Council. Додаток «Learn English Podcasts – Free English Learning» забезпечує здобувачів освіти матеріалами для покращення навичок аудіювання у формі подкастів. Подкасти подаються порціонно задля того, аби студент міг сконцентрувати увагу на певній темі. Прослуховування кожного випуску завершується тестуванням у вигляді multiple choice, true or false activity або fill-in-the-gaps exercise. Подкасти доступні як в онлайн-форматі, так і офлайн за умови попереднього завантаження матеріалів на смартфон. Значною перевагою є те, що здобувачі освіти можуть користуватись додатком у зручний для них час навіть без доступу до мережі.

Ще один додаток для розвитку навичок аудіювання від організації British Council – «LearnEnglish Videos». На платформі можна знайти мінісеріали для перегляду англійською із субтитрами. Темі відеосюжетів варіюються, тому здобувачі освіти мають змогу обрати ту тему, яка відповідає їхнім потребам. Зручність цього додатка полягає у тому, що студент може сам налаштувати для себе швидкість відтворення відеофайлу.

Популярним ресурсом для вивчення граматики від British Council є «LearnEnglish Grammar». На початку роботи додаток пропонує тестування для визначення рівня здобувача освіти. Виходячи з результату тестування, розробляється курс, спрямований на потреби користувача. Однак функціонал додатка дозволяє самостійно обирати окремі теми для вивчення. У доступі є курси для всіх рівнів – від A1 до C2. Студент може займатись самоосвітою, адже додаток автоматично корегує помилки, але є і можливість консультації з тьютором, який може допомогти скорегувати курс навчання.

Варто визначити основні переваги використання інтернет-освіти під час навчання англійської мови:

- можливість організувати індивідуальний та персоналізований підхід до навчання;
- гнучкість освітнього процесу;
- отримання негайного зворотного зв'язку;
- можливість для здобувача освіти відстежити свій навчальний прогрес;
- збільшення рівня автономності навчання;

Ми можемо стверджувати, що у реаліях сьогодення від правильної організації дистанційного освітнього процесу залежить якісний показник рівня освіти майбутніх спеціалістів. Інтеграція онлайн-навчання в освітній процес вимагає нових підходів до презентації та опрацювання нового матеріалу здобувачами освіти. Використання інтернет-освіти під час аудиторних занять та автономної роботи студентів, завдяки персоналізації навчального матеріалу, сприяє збільшенню мотивації до вивчення дисциплін.

Перспективи подальших розвідок цього питання передбачають аналіз ефективності застосування запропонованих інформаційно-освітніх середовищ; виявлення недоліків цього формату навчання та труднощів, які можуть виникати під час освітнього процесу. Також варто здійснити порівняння результативності використання інтернет-платформ під час групових занять та індивідуальної роботи студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Elsa Speak. URL: <https://elsaspeak.com/en/> (дата звернення: 23.04.2022).
2. eTwinning. URL: <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm> (дата звернення: 05.04.2022).
3. School Education Gateway. URL: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/index.htm> (дата звернення: 19.04.2022).
4. Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/> (дата звернення: 10.04.2022).
5. Sanford, D. R. (2020). The Rowman & Littlefield Guide for Peer Tutors. Lanham, MD: Rowman & Littlefield. p. 151.
6. Smyrnova-Trybulska E., Kommers P., Morze N., Malach J. Universities in the Networked Society: Cultural Diversity and Digital Competences in Learning Communities. Cham: Springer. 2019. p. 172.

REFERENCES

1. Elsa Speak. URL: <https://elsaspeak.com/en/>
2. eTwinning. URL: <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm>
3. School Education Gateway. URL: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/index.htm>
4. Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/> [in Ukrainian].
5. Sanford, D. R. (2020). The Rowman & Littlefield Guide for Peer Tutors. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
6. Smyrnova-Trybulska, E., Kommers, P., Morze, N., Malach, J. (2019). Universities in the Networked Society: Cultural Diversity and Digital Competences in Learning Communities. Cham: Springer.